

Napotitev in plačni dumping v transportni panogi

S 1.1.2015 je začel v Avstriji veljati, novi zakon v zvezi s preprečevanjem plačnega in socialnega dumpinga (LSDB-G). Z novimi pravili se ne ureja in precizira predpise na področju plačnega dumpinga samo za domača podjetja ampak se ureja tudi pravni položaj tujih podjetij, ki v Avstriji izvajajo svoje storitve v okviru napotitve svojih delavcev.

V nadaljevanju so predvsem podana pravila v zvezi z napotitvijo iz tujine v Avstrijo.

Pojasnilo napotitve

Princip napotitve je primarno urejen v Direktivi o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (Direktiva 96/71/ES). Napotitev je na podlagi tega podana takrat, ko podjetja delavce za svoj račun in pod lastnim vodstvom napotijo na ozemlje druge države članice, v okviru pogodbe s podjetjem s sedežem v državi opravljanja storitve (v tem primeru Avstrije). Napotitev je podana pri vseh vrstah prevoza v transportni panogi. Za obdobje napotitve mora obstajati delovno razmerje med podjetjem in napotenim delavcem.

Eden izmed glavnih primerov napotitve v transportnem sektorju so **kabotažni prevozi**, ki so tudi v okviru EU zakonodaje opredeljeni kot napotitev. Jasno je, da tranzitni prevozi čez Avstrijo (tranzit) ne predstavljajo napotitve in zato niso podvrženi zakonodaji o plačnem dumpingu. Za številne primere (pogosto tudi v kombiniranega) ciljnega in izvornega transporta neka splošna ocena ni mogoča. V grobem lahko rečemo, da je napotitev podana tudi v tistih primerih, ko napotitveno podjetje nima sklenjene pogodbe z avstrijskim prejemnikom storitve, se pa storitve v Avstriji izvajajo redno (se periodično ponavljajo) in nimajo značaja začasnosti ali izvajanja v posameznih primerih.

Primer: Slovaška špedicija naroči slovaškemu prevozniku dostavo/prevoz pohištva iz Bratislave v pohištveno trgovino na Dunaju. Prevozi se izvajajo večkrat tedensko. Čeprav slovaški prevoznik, nima pogodbe z dunajsko prodajalno pohištva, je na podlagi avstrijske zakonodaje o plačnem dumpingu v tem primeru podana napotitev.

Napotitve so dovoljene le, če je pred začetkom opravljanja dela/storitve posredovana Prijava o napotitvi/Entsendemeldung.

Splošno o Prijavi o napotitvi/ Entsendemeldung

- 1 teden pred začetkom opravljanja storitve (v Avstriji) mora napotitveno podjetje izpolniti in posredovati Prijavo o napotitvi/Entsendemeldung v elektronski obliki na Centralno koordinacijsko točko (Zentrale Koordinationsstelle - ZKO) za nadzor nezakonitih zaposlitev (KIAB/Finančna policija) pri Ministrstvu za finance (BMF). Naknadne spremembe podatkov je potrebno takoj sporočiti.
- Prijava o napotitvi/Entsendemeldung je potrebna za zaposlene vseh držav.
- Pri neodložljivem delu ali pri kratkoročnih pogodbah, mora biti prijava posredovana pred začetkom opravljanja dela (1-tedensko obdobje v teh primerih ne velja).
- Prijava o napotitvi/Entsendemeldung se posreduje za vsako napotitev ločeno. Neka zbirna ali napotitev na zalogo ni dovoljena.
- Kopijo prijave o napotitvi je potrebno izročiti napotenemu zaposlenemu (pri napotitvi posameznega zaposlenega).
- ZKO posreduje obvestilo o prijavi po elektronski poti
  - pristojni zdravstveni zavarovalnici in
  - v določenih primerih še k pristojnemu regionalnemu zavodu za zaposlovanje (AMS)

Prijava o napotitvi/Entsendemeldung pri obstoječih/dolgoročnejših pogodbah

Pri obstoječih/dolgoročnejših pogodbah za posamezno stranko je dopustno oddati Prijavo o napotitvi za obdobje 3 mesecev (četrtna prijava). V tem primeru je potrebno v Prijavi posredovati tudi:

- seznam delavcev za izvršitev pogodbe,
- vse potencialno mogoče kraje izvajanja storitve.

V tem primeru ni potrebna posebna prijava za "ad hoc" napotnega poročanega zaposlenega v okviru poročanega 3-mesečnega obdobja. Po treh mesecih je potrebno ponovno oddati Prijavo o napotitvi/Entsendemeldung.

Podrobnejša vprašanja v zvezi s tem je potrebno razjasniti neposredno s ZKO.

EU – POTRDITEV NAPOTITVE

Od 1.1.2014 naprej je za državljane R.Hrvaške in državljane iz tretjih držav potrebno poleg prijave o napotitvi pridobiti tudi EU – POTRDILO O NAPOTITVI, ki ga izda regionalno pristojen zavod za zaposlovanje v Avstriji.

S strani zavoda za zaposlovanje izstavljeno EU potrdilo o napotitvi potrebujejo v okviru napotitve vsi delodajalci

- s sedežem v državah EU/EGP
- za vse napotene delavce iz R.Hrvaške in tretjih držav.

Zavod za zaposlovanje izstavi EU potrdilo o napotitvi v roku 2 tednov od prejema prijave napotitvenemu podjetju in nalogodajalcu.

Zaposlitev se ob izpolnjevanju pogojev lahko prične tudi brez EU potrditve o napotitvi.

POGOJI za izstavitve EU potrditve o napotitvi

- regularna zaposlitev v državi napotitvi/napotitvenem podjetju za daljše časovno obdobje kot čas trajanja napotitve (dokazilo z obrazcem A1 – izpolnjen s strani napotitvenega podjetja, s strani zavoda za zdravstveno zavarovanje potrjen in v splošnem veljaven 1 leto; skupaj s prijavo o napotitvi se posreduje ZKO – s strani ZKO se posreduje direktno na AMS)
- upoštevanje avstrijskih plačnih in delovnih pogojev (plačilo primerljivega avstrijskega dohodka po kolektivnih pogodbah, odmera dopusta po avstrijskih določbah, upoštevanje določil o delovnem času v kolektivnih pogodbah) kot socialno-zavarovalnih določil (obrazec A1)
- STROŠEK: 14,30 eurov za vlogo; 3,90 eurov za posamezno prilogo; 6,50 eurov strošek obdelave za izstavitve

Kratek pregled potrebnih Prijav o napotitvi/Potrditve o napotitvi

Sedež napotitvenega podjetja	Državljanstvo napotnega delavca	Prijava o napotitvi (člen 7b AVRAG)	Potrdilo o napotitvi (člen 18 in 32a AuslBG)
EU/EGP	EU/EGP	DA	NE
EU/EGP	Hrvaška/Tretje države	DA	DA

POZOR: Za državljane iz tretjih držav je dodatno potreben naslov prebivališča.

Predložitev in obveznost dokumentov

Naslednji dokumenti se morajo nahajati na delovnem mestu (tovornjaku, avtobusu, itd.):

- SV Obrazec A1 o prijavi delavca v socialno zavarovanje,
- kopija Prijave o napotitvi/Entsendemeldung,
- v državi članici delodajalca eventuelno zahtevano delovno dovoljenje, dovoljenje za prebivanje.

Če dokumentacije ni možno imeti na razpolago na delovnem mestu/kraju opravljanja storitve, morajo biti dokumenti na razpolago v državi in biti posredovani (s povratnico) v roku 2 delovnih dni od datuma poziva za posredovanje dokumentacije.

Druga možnost je predložitev dokumentacije v elektronski obliki na kraju samem (npr. s prenosnim računalnikom/laptopom, tabličnim računalnikom/tablet, ipd.).

Spremembe z Zakonom o preprečevanju plačnega in socialnega dampinga (LSDB-G) od 1.1.2015

Za preprečitev plačnega in socialnega dampinga, zaradi postopnega odpiranja trga dela (od leta 2011) in za zagotovitev domačih pogojev dela in poštene konkurence, so bile uvedene naslednje dodatne zahteve za napotitvena podjetja (deloma že leta 2011) in s 1.1.2015 poostrena.

- Obveznost upoštevanja plačila na podlagi avstrijskih pravnih norm
- Obveznost hrambe in predložitve vseh plačnih dokumentov v nemškem jeziku na kraju dela za čas trajanja napotitve, in sicer
  - pisne pogodbe o zaposlitvi ali potnega naloga
  - plačilne liste, dokazilo o izplačilu plače ali bančne izpiske o nakazilu
  - evidence o plačah, evidence o delovnem času in dokumente o razvrščanju

Dokumenti o plačah služijo preverjanju ugotavljanja skladnosti izplačila plač po avstrijski zakonodaji. Preverjanja se izvaja preko »Kompetenčnega centra za plače in socialni dumping" (Kompetenzzentrum LSDB) - Wiener Gebietskrankenkasse.

Prepoved opravljanja storitev

Pri (ponavljajočem) nedoseganju izplačila pri več kot treh delavcih se tujemu podjetju (napotitvenemu podjetju) prepove opravljanje storitev za obdobje najmanj enega leta in največ pet let. Kršitev prepovedi se kaznuje z globo od 2.000 EUR do 20.000 EUR.

Predhodna varščina

Nadzorni organi lahko pri sumu nezagotavljanja dokumentacije, nesporočanja napotitve in potvarjanju dokumentacije določijo plačilo predhodne varščine in v primeru neplačila določene varščine zasežejo vrednostne stvari, ki pripadajo delavcu.

Varščina in izplačilna prepoved

V primerih ko predhodne varščine ni možno določiti ali izterjati, lahko kontrolni organi pri sumu oteženega kontrolnega postopka nalogodajalcu ali zaposlovalcu izrečejo popolno izplačilno prepoved. Izplačilna prepoved bi naj preprečila plačila po izvedeni kontroli, ki bi preprečevala plačilo varščine. Višina izplačilne prepovedi ne sme biti višja od zagrožene denarne globe.

Odgovornost napotitvenega podjetja

Napotitveno podjetje odgovarja po Arbeitsvertragsrechtsanpassungsgesetz (AVRAG) v kombinaciji z Lohn-und Sozialdumpingbekämpfungsgesetz (LSDB-G) za:

- pravočasnost oddaje prijave o napotitve in sporočilo sprememb
- posredovanje zavestno napačnih informacij v prijavi/spremembi prijave
- zagotavljanje in dostopnost obrazca SV-A1, kopije Prijave o napotitvi/Entsendemeldung, kot tudi vseh ostalih soglasij države gostiteljice na delovnem mestu/kraju opravljanja storitve
- posredovanje potrebne dokumentacije
- zanikanje dostopa do teh dokumentov za vsakega delavca, z globo od 500 EUR do 5.000 EUR (pri ponovitvi od 1.000 EUR do 10.000 EUR)
- zagotavljanje in posredovanje plačne dokumentacije in vpogleda v dokumentacijo:

Predpis	Prekršek	Globa
Člen 7d odst. 1 Člen 7i odst. 4 alineja 1 AVRAG	Kdor kot delodajalec nima na razpolago plačnih dokumentov	1.000 € do 10.000 € (ponovitev: 2.000 € do 20.000 €) po delavcu
Člen 7d odst. 2 Člen 7i odst. 4 alineja 2 AVRAG	Kdor kot napotitelj zaposlenemu plačne dokumente zagotovi naknadno	več kot 3 delavci prizadeti: 2.000 € do 20.000 € (ponovitev: 4.000 € do 50.000 €) po delavcu
Člen 7d odst. 2 Člen 7i odst. 4 alineja 3 AVRAG	Kdor kot zaposlovalec napram členu 7d odst. 2 AVRAG plačnih dokumentov nima na razpolago	
Člen 7i odst. 2a AVRAG	Kdor zavrne vpogled v plačne dokumente na podlagi člena 7d AVRAG	1.000 € do 10.000 € (ponovitev: 2.000 € do 20.000 €) po delavcu
Člen 7i odst. 1 AVRAG	Kdor na podlagi člena 7d odst. 1 AVRAG ne posreduje zahtevanih plačnih dokumentov	500 € do 5.000 € (ponovitev: 1.000 € do 10.000 €) po delavcu

- nedoseganje izplačila na podlagi avstrijskih pravnih norm z globo:
  - o pri največ treh tujcih, po tujcu od 1.000 Eur do 10.000 Eur, pri ponovitvi od 2.000 Eur do 20.000 Eur
  - o pri več kot treh tujcih, po tujcu od 2.000 Eur do 20.000 Eur, pri ponovitvi 4.000 Eur do 50.000 Eur
  - o kazenska odgovornost odpade, če je izplačilo razlike izvedeno že predhodno. Prijava/kazen se ne izreče, če
    - rahla malomarnost ni presežena, ali

- je kršitev majhna in
  - je plačilo razlike izvedeno.
- kršitve izrečene prepovedi opravljanja storitev z denarno globo od 2.000 Eur do 20.000 Eur
- kot tudi na podlagi Zakona o zaposlovanju tujcev/Ausländerbeschäftigungsgesetz (AuslBG) za:
  - urejeno zaposlitev tujca (hrvaških državljanov in državljanov tretjih držav) v državi sedeža napotitvenega podjetja
  - upoštevanje avstrijskih plačnih in delovnih pogojev
- z globo
  - pri največ treh tujcih po tujcu od 1.000 Eur do 10.000 Eur, pri ponovitvi od 2.000 Eur do 20.000 Eur
  - pri več kot treh tujcih po tujcu od 2.000 Eur do 20.000 Eur, pri ponovitvi od 4.000 Eur do 50.000 Eur
- in za razpoložljivost prijave o napotitvi na delovnem mestu z globo do 2.000 Eur.

Odgovornost domačega nalogodajalca (avstrijskega nalogodajalca)

Domači nalogodajalec (avstrijsko podjetje) odgovarja vzporedno z napotitvenim podjetjem za:

- urejeno zaposlitev tujca (hrvaških državljanov in državljanov tretjih držav) v državi sedeža napotitvenega podjetja
- upoštevanje avstrijskih plačnih in delovnih pogojev
- izstavitve potrdila o napotitvi (ne v primeru, ko je potrdilo o napotitvi napačno izstavljeno, zaradi napačnih navedb napotitvenega podjetja)

z globo na podlagi Zakona o zaposlovanju tujcev/Ausländerbeschäftigungsgesetz (AuslBG)

- pri največ treh tujcih po tujcu od 1.000 Eur do 10.000 Eur, pri ponovitvi od 2.000 Eur do 20.000 Eur
- pri več kot treh tujcih po tujcu od 2.000 Eur do 20.000 Eur, pri ponovitvi od 4.000 Eur do 50.000 Eur
- plačila varščine.

Podrobnejša vprašanja se lahko naslovi na Centralno koordinacijsko točko/ Zentrale Koordinationsstelle (ZKO) pri ministrstvu za finance.

Stanje: 6/2015